

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (Patent ve Marka Tescili ve Korunması)

İran'da marka ve ambalaj taklidinin çok yaygın olduğu ve bu konuda yasal mercilere başvurulduğu zaman sonuç alınması için uzun bir süre beklenebilmektedir. Konuyla ilgili mevzuat altyapısının yetersiz olduğu ifade olunmaktadır.

Bu çerçevede, İran'da fikri, sınai mülkiyet (ticari marka, patent, telif hakları) haklarının korunması bağlamında, yerli-yabancı ayrımı gözetmeden piyasada taklit ürünlerin satışının engellenmesi önem taşımaktadır. (<http://iripo.ssaa.ir>) İran ithalatında, Çin'in ağırlıklı bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

İran, "Paris Birliği" olarak da bilinen Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'ne (WIPO) 2002 yılı Mart ayında üye olmak suretiyle "Sınai Mülkiyet Haklarının Korunması Uluslararası Sözleşmesine" taraf olmuştur. (<http://www.wipo.int>)

Dolayısıyla, ürün markasının "Markaların Uluslararası Tesciline İlişkin Madrid Anlaşması" çerçevesinde (uluslararası) tescilli olması İran makamlarınca kabul görmektedir. İran, 2003 yılından beri sözkonusu Anlaşma'ya taraf ülkedir. (<http://www.wipo.int/madrid/en/>)

Mevzuat: Patentler ve markaların kayıt altına alınması ve sınai mülkiyetten doğan haklar ile bunların ihlali konularını düzenleyen temel mevzuat olan "Patentler, Sınai Tasarım ve Markalar Kayıt Kanunu" İslam Danışma Meclisi'nce 29 Ekim 2007'de onaylanmış ve Meclis tarafından beş yıllık bir deneme süresinin kabul edilmesi ile Muhafızlar Konseyi'nce kabul edilmiştir.

Kanun'un 62. maddesinde "İşbu Kanun'un hükümleri ile İran'ın taraf olduğu ya da olacağı uluslararası anlaşmaların hükümleri arasında bir çelişki olduğu takdirde bahse konu uluslararası anlaşmalarda bulunan hükümler geçerli olacaktır." hükmü kabul edilmiştir.

Patent Tescili: Patent belgesi; buluşun korunması amacıyla Sınai Varlık Dairesi'nce çıkartılan ve ait olduğu kişi yada kuruma özel haklardan yararlanma imkânı veren bir belgedir. Sınai Mülkiyet Dairesi'ne patent tescili için verilen bildirim Farsça olması gerekmekte olup, başvuru, korunması istenen materyali de içermelidir. Başvuru, gerektiği takdirde, buluşun bir özetini ve ilgili çizimleri de içermek durumundadır.

Patent belgesinin geçerlilik süresi 20 yıldır. İlk tescil işleminden 1 yıl geçtikten sonraki her 1 yılın başlangıcında belgenin geçerliliğini sürdürmek amacıyla Sınai Mülkiyet Dairesi'ne belli bir ücretin yatırılması gerekmektedir.

Marka Tescili: Bir markanın tesciline yönelik başvuru, tescil yapılması istenen markanın bir numunesi ve ilgili tüm mal ve hizmetlerin listesi ile birlikte Sınai Mülkiyet Dairesi'ne yapılmaktadır. İran'da tescilli bir markanın, başka birisi tarafından kullanılması marka sahibinin mutabakatına bağlıdır. Marka sahibi, kullanılan markanın kayıtlı markaya benzediği durumlar da dahil olmak üzere her türlü ihlale karşı önlem alabilmektedir. Marka tescilinin geçerlilik süresi, tescil için yapılan başvurudan itibaren 10 sene olup, bu süre gerekli ücretlerin ödenmesi şartıyla ve marka sahibinin isteği üzerine 10'ar yıllık dönemler halinde uzatılması mümkündür.

Kanun ayrıca, sınıai tasarımları da korumaktadır.

İran'da marka tescili, ÷lkede faaliyet gösteren avukatlarca yapılmaktadır.

Son Güncelleme Tarihi: 26/11/2019